

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD
ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
BRANITELJSKIH UDRUGA

Mentorica:

mr. Ivana Perica

Studentica:

Mihaela Zelenika, 5170524

Split, rujan, 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Definicija problema	3
1.2. Cilj rada.....	3
1.3. Metode rada.....	4
1.4. Struktura rada.....	4
2. SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA UDRUGA.....	5
2.1. Obilježja neprofitnih organizacija	5
2.2. Pojam i obilježja udruga	7
2.3. Načela udruga.....	9
3. RAČUNOVODSTVENA REGULATIVA UDRUGA	10
3.1. Registar neprofitnih organizacija	10
3.2. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja.....	10
3.3. Revizija financijskih izvještaja.....	15
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA.....	16
4.1. Financijski izvještaji neprofitnih organizacija	17
4.2. Horizontalna analiza i vertikalna analiza	17
4.3. Analiza putem pokazatelja.....	18
5. ANALIZA PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH BRANITELJSKIH UDRUGA	21
5.1. Općenito o odabranim Udrugama	21
5.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja na primjeru odabranih udruga ..	22
5.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja na primjeru odabranih udruga	36
5.4. Analiza putem pokazatelja na primjeru odabranih udruga.....	42
6. ZAKLJUČAK.....	44
LITERATURA	45
SAŽETAK.....	47
SUMMARY.....	47

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Postojanje neprofitnih organizacija ukazuje na činjenicu da postoje organizacije čiji prvenstveni cilj nije samo stjecanje profita, odnosno dobiti. Cilj neprofitnih organizacija je postići širu korist odnosno zadovoljiti potrebe društva (javni interes). Ukoliko neprofitna organizacija i ostvari višak prihoda ona taj višak vraća u svoje poslovanje i koristi za ostvarenje svojih ciljeva.

U početku je područje računovodstva neprofitnih organizacija bilo regulirano Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija međutim, zbog nedostataka u primjeni načela transparentnosti i javnosti, zamijenjena je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. U ovom radu poseban je osvrt na specifičnost financijskog izvještavanja udruga, kao jednog oblika neprofitnih organizacija. Budući da javnost sve više interesira rad udruga, posebno u načine odakle se financiraju, sve više dolazi i do potrebe za analizom financijskih izvještaja neprofitnih organizacija i do veće transparentnosti. Upravo tako interni i eksterni korisnici dobivaju uvid u financijski položaj i uspješnost organizacije kroz razdoblja. Predmet istraživanja ovog završnog rada je računovodstveno izvještavanje i analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je objasniti posebnosti u računovodstvenom izvještavanju neprofitnih organizacija te na temelju financijskih izvještaja analizirati poslovanje odabranih braniteljskih udruga. U ovom završnom radu provest će se horizontalna, vertikalna analiza financijskih izvještaja i analiza financijskih izvještaja pitem pokazatelja triju srodnih braniteljskih udruga koje imaju slične izvore financiranja. Analiza će se provesti za tri godine.

1.3. Metode rada

Metode rada su korištene u završnom radu su:

- metoda analize i sinteze
- metoda deskripcije (postupak jednostavnog opisivanja, ali bez znanstvenog objašnjavanja)
- metoda komparacije (postupak kojim se proučavaju odnosi, sličnosti i razlike između dva predmeta ili pojave)

1.4. Struktura rada

Završni rad sastoji se od šest dijelova.

U uvodnom dijelu definira se problem istraživanja. Definiran je cilj rada, a to je objasniti posebnosti u računovodstvenom izvještavanju neprofitnih organizacija te na temelju financijskih izvještaja analizirati poslovanje odabranih braniteljskih udruga. Također se navode i metode koje će se koristiti prilikom izrade rada.

U drugom dijelu opisuju se specifičnosti poslovanja udruga (pojam, obilježja i načela). Treći dio odnosi se na računovodstvenu regulativu udruga.

Četvrti dio odnosi se na teorijski dio analize financijskih izvještaja neprofitnih organizacija.

Peti dio prikazuje praktični dio analize podataka iz financijskih izvještaja odabranih braniteljskih udruga, preko horizontalne i vertikalne analize te analize putem pokazatelja.

U šestom, zadnjem dijelu, dan je osvrt, odnosno zaključak na cjelokupan rad i provedenu analizu. Nakon zaključka slijedi popis korištene literature i sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku.

2. SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA UDRUGA

2.1. Obilježja neprofitnih organizacija

Neprofitne udruge pripadaju skupini neprofitnih organizacija. U skupinu neprofitnih organizacija pripadaju udruge, zaklade, ustanove, ali i vjerske zajednice, političke stranke te razne druge organizacije. Osnovni cilj neprofitnih organizacija stvaranje je javne dobrobiti, ali njihovo djelovanje također može biti usmjereno zadovoljavanju uskih interesa svojih članova. Pojam neprofitnosti ne isključuje postojanje prihoda i profita kao ekonomskih kategorija u poslovanju udruga već podrazumijeva prisutnost i stjecanje prihoda i profita u smislu ostvarivanja neprofitnih ciljeva.¹

Djelovanje raznih vrsta organizacija civilnog društva definirano je Zakonom o udrugama, Zakonom o zakladama i fundacijama, Zakonom o zadrugama te Zakonom o humanitarnoj pomoći. Osim ovih temeljnih pravnih propisa kojima su definirani organizacijski oblici, postoje i propisi koji reguliraju specifičnosti u poslovanju istih. U najznačajnije propise ove vrste spadaju Zakon o priređivanju igara na sreću i nagradnih igara, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o porezu na dobit, Zakon o porezu na dohodak, Carinski zakon, Zakon o sudskim pristojbama i Zakon o upravnim pristojbama.² Ovi zakoni imaju za cilj uglavnom olakšati porezni tretman neprofitnih organizacija.

Organizacije neprofitnog sektora obilježava pet temeljnih značajki koje ih razlikuju u odnosu na druge vrste organizacija, pa tako definiran neprofitan sektor podrazumijeva skup organizacija koje su:

- formalno sastavljene – posjeduju institucionalnu stvarnost
- u osnovnoj strukturi su nevladine – institucionalno su odvojene od države
- imaju uspostavljeno samoupravljanje – kontroliraju i upravljaju vlastitim aktivnostima
- ne raspodjeljuju dobit svojim vlasnicima, dioničarima...
- dobrovoljne – uključuju značajan stupanj dobrovoljnog sudjelovanja osoblja u djelovanju organizacije.³

¹ Lešić, D. (2015): Neprofitne udruge kao nositelji razvoja socijalnog poduzetništva u Republici Hrvatskoj, *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 5(2), str. 88.

² Lešić, D. (2015): Neprofitne udruge kao nositelji razvoja socijalnog poduzetništva u Republici Hrvatskoj, *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 5(2), str. 89.

³ Salamon, L. M., & Anheier, H. K. (1992). In search of the non-profit sector. I: The question of definitions. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 3(2), 131.

Neprofitne organizacije se u odnosu na profitne organizacije razlikuju u sljedećim obilježjima

- odsustvo mjerenja profita: nisu usmjerene na profit
- razlika u poreznim i zakonskim određenjima
- razvoj neprofitnih institucija usmjeren je pretežito na pružanje usluga: radi se o općekorisnim uslugama
- veća su ograničenja neprofitnih institucija u određivanju ciljeva formuliranju strategija: postavljene ciljeve je teže mijenjati
- manja zavisnost od financijske podrške stranaka: uspješnost ne zavisi od financijske podrške korisnika
- dominantnost visokog stupnja profesionalizma: članovi neprofitnih organizacija obično su profesionalci u određenim područjima
- različitosti u načinu upravljanja neprofitnim institucijama: nisu čvrsto hijerarhijski organizirane
- različitosti u strukturi upravljanja: neprofitnim organizacijama upravljaju skupštine i razni odbori
- važnost političkog utjecaja: neprofitne organizacije mogu biti produžena ruka nečije političke moći
- tradicija neprimjerene upravljačke kontrole: ne znači da kontrole nema, nego nije izražena kao u profitnom sektoru⁴

Unatoč različitostima profitnog i neprofitnog sektora one imaju i zajedničko obilježje, a to je, neprofitne organizacije kao i profitne moraju se svakodnevno boriti za osiguravanjem izvora financiranja, za zadovoljstvo svojih korisnika, biti troškovno učinkovite, odnosno učinkovito upravljati svojim aktivnostima⁵. Iako neprofitne organizacije imaju različitu misiju u odnosu na poduzeća, one također imaju heterogene dionike (interesne skupine) i natjecateljsku okolinu tako da bi korištenje računovodstvenih informacija u planiranju i kontroli moglo biti slično u profitnom i neprofitnom sektoru.

⁴ Young, W. D. i Anthony, N. R. (1988.): Management control in nonprofit organizations , 4th edition, Homewood, Ill, Irwin; str.54.

⁵ Rogošić, A., i Svirčić, M. (2015). Accounting Information for Planning and Control in Charitable Organizations. Conference Proceedings of the International Scientific Conference (p. 1). Sveuciliste Jurja Dobrile u Puli, Odjel za Ekonomiju i Turizam" Dr. Mijo Mirkovic", str.12.

2.2. Pojam i obilježja udruga

Ured za udruge osnovan je Uredbom o Uredu za udruge 1998. godine radi obavljanja stručnih poslova iz djelokruga Vlade Republike Hrvatske u vezi sa stvaranjem uvjeta za suradnju i partnerstvo s nevladinim, neprofitnim sektorom, poglavito s udrugama u Republici Hrvatskoj.⁶

Zakonom o udrugama propisano je tko upravlja udrugom, nadležnost skupštine kao najvišeg tijela udruge, te ovlasti i odgovornosti osobe ovlaštene za zastupanje udruge.

Udruga je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja i koja stječe pravnu osobnost danom upisa u Registar udruga Republike Hrvatske.⁷

Programi i projekti od interesa za opće dobro u Republici Hrvatskoj koje provode udruge mogu se financirati iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, fondova Europske unije i drugih javnih izvora. Posebnim propisima mogu se utvrditi porezne olakšice i druge povlastice za udruge koje provode programe ili projekte od interesa za opće dobro, kao i za pravne i fizičke osobe koje financijskim sredstvima podupiru djelovanje od interesa za opće dobro.⁸

Pojam „neprofitnosti“ udruge označava karakter udruge, odnosno njezin cilj koji nije stvaranje profita za svoje članove ili druge pravne i fizičke osobe. To ipak ne znači da udruga ne smije obavljati djelatnosti kojima stječe prihod. Udruge smiju stjecati prihod te obavljati one djelatnosti koje su u skladu sa statutom udruge. Udruge mogu obavljati djelatnosti kojima se ostvaruju prihodi pod uvjetom da se tako ostvareni prihodi koriste za obavljanje i unapređenje djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni statutom.⁹

⁶ Ured za udruge, raspoloživo na: <https://udruge.gov.hr/> (posjećeno:29.08.2019.)

⁷ Središnji državni portal: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske, raspoloživo na: <https://uprava.gov.hr/registar-udruga/826> (posjećeno 19.08.2019.)

⁸ Narodne novine (2014.): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 74/2014.

⁹ Lešić, D. (2015): Neprofitne udruge kao nositelji razvoja socijalnog poduzetništva u Republici Hrvatskoj, Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, 5(2), 89.

Imovinu udruge čine novčana sredstva koja je udruga stekla, uplata članarina, dobrovoljni prilazi i darovi, obavljanje gospodarskih djelatnosti, provedbom programa i projekata financiranih iz državnog proračuna, te fondova i inozemnih izvora, nepokretne stvari i druga imovinska prava. Udruga može raspolagati svojom imovinom samo za ostvarivanje ciljeva i obavljanje djelatnosti određenih statutom udruge, u skladu sa zakonom. Ograničenje postoji zbog neprofitnog karaktera, udruge uživaju porezne olakšice, značajnim sredstvima se financiraju iz javnih izvora.¹⁰

Vlada Republike Hrvatske na temelju provedenog natječaja dodjeljuje dotaciju iz državnog proračuna udrugama za projekt ili program koji je od osobitog interesa za opće dobro u Republici Hrvatskoj. Visina sredstava za dotaciju iz državnog proračuna određuje se udrugama svake godine u državnom proračunu. Za dodjelu dotacije iz državnog proračuna mogu se natjecati samo udruge upisane u registar udruga.¹¹

Udrugom kao neprofitnom i članskom pravnom osobom upravljaju članovi neposredno ili putem svojih izabраниh predstavnika u tijelima udruge, na način koji su propisali statutom.

Skupština je najviše tijelo udruge i čine je svi članovi udruge ili njihovi predstavnici. Skupština udruge je nadležna usvajati: statut udruge i njegove izmjene i dopune, birati i razrješavati osobe ovlaštene za zastupanje, birati i razrješavati druga tijela, odlučivati o udruživanju u saveze, usvajati plan rada i financijski plan za sljedeću godinu i izvješće o radu, usvajati godišnje financijsko izvješće, odlučiti o promjeni ciljeva i djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovine udruge, donijeti odluku o statusnim promjenama.¹²

Udrugu mogu osnovati najmanje tri osnivača s tim da u trenutku osnivanja najmanje jedan osnivač mora biti punoljetan i poslovno sposoban. Udruga djeluje i sudjeluje u pravnom prometu pod nazivom pod kojim je upisana u registar udruga.

Svaka fizička i pravna osoba može postati članom udruge.

Udruga ima statut. Statut je temeljni opći akt udruge koji donosi skupština udruge.

¹⁰ Narodne novine (2014.): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 74.

¹¹ Meler M. (2003.): Neprofitni marketing, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str.136.

¹² Trbović, N.(2018.): Poslovanje udruga: priručnik za udruge, Centar za civilne inicijative, Zagreb, Stega tisak, str. 11,12.

2.3. Načela udruga

Načela djelovanja udruge su:

- načelo neovisnosti (djelovanje udruge temelji se na načelu neovisnosti što znači da udruga samostalno utvrđuje svoje područje djelovanja, ciljeve i djelatnosti, svoj unutarnji ustroj i samostalno obavlja djelatnosti koje nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom)
- načelo javnosti (djelovanje udruge temelji se na načelu javnosti. Javnost rada udruge uređuje se statutom, u skladu sa Zakonom)
- načelo demokratskog ustroja (djelovanje udruge temelji se na načelu demokratskog ustroja, što znači da udrugom upravljaju članovi na način da unutarnji ustroj udruge mora biti zasnovan na načelima demokratskog zastupanja i demokratskog načina očitovanja volje članova)
- načelo neprofitnosti (djelovanje udruge temelji se na načelu neprofitnosti, što znači da se udruga ne osniva sa svrhom stjecanja dobiti, ali može obavljati gospodarsku djelatnost, sukladno zakonu i statutu)
- načelo slobodnog sudjelovanja u javnom životu (djelovanje udruge temelji se na načelu slobodnog sudjelovanja u javnom životu, što znači da udruge slobodno sudjeluju u razvoju, praćenju, provođenju i vrednovanju javnih politika, kao i u oblikovanju javnog mnijenja te izražavaju svoja stajališta, mišljenja i poduzimaju inicijative o pitanjima od njihova interesa)¹³

¹³ Narodne novine (2014.): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 74.

3. RAČUNOVODSTVENA REGULATIVA UDRUGA

3.1. Registar neprofitnih organizacija

Registar neprofitnih organizacija je središnji izvor podataka o neprofitnoj organizaciji potrebnih za utvrđivanje i praćenje obveze sastavljanja i podnošenja financijskih izvještaja, utvrđivanja financijskog položaja i poslovanja te namjenskog korištenja sredstva proračuna.¹⁴

Registar neprofitnih organizacija prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija dužno je ustrojiti Ministarstvo financija. Podaci iz Registra su javni.

Upis u Registar neprofitnih organizacija uvjet je za dobivanje sredstava iz državnoga proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih javnih izvora.¹⁵

3.2. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja

Računovodstvena regulativa neprofitnih organizacija u Hrvatskoj zahtjeva: transparentnost, uvođenje financijske kontrole i odgovornosti i bolji nadzor nad poslovanjem. Zakonski i računovodstveni zahtjevi s kojima se susreću neprofitne organizacije usmjeravaju neprofitne organizacije na što učinkovitije izvršavanje svojih aktivnosti te učinkovitije upravljanje u odsudnosti vlasnika¹⁶

Zakonodavni okvir za računovodstvo neprofitnog sektora:

- Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14) koji je zamijenio dotadašnju Uredbu o računovodstvu neprofitnih organizacija
- Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine, br. 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18)
- Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine, br.31/15, 67/17 i 115/18)

¹⁴ Narodne novine (2014.): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 74.

¹⁵ Djurkinjak, M.. (2014.): Osnove financija za neprofitne organizacije i odgovori na najčešća pitanja, WEB2TISAK, Zagreb, str.10.

¹⁶ Desai, M. A., i Yetman, R. J. (2015) Constraining managers without owners: Governance of the not-for-profit enterprise, Journal of Government & Nonprofit Accounting, 4(1), str. 55.

- Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine, br.119/15)
- Zakon o udrugama
- Zakon o sportu
- Zakon o radu
- Zakon o zakladama i fondacijama
- Zakon o volonterstvu
- Zakon o ustanovama

Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija uređuje se okvir financijskog poslovanja i elementi računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija, i to načela sustava financijskog poslovanja, izrada i izvršavanje financijskih planova, izvještavanje o potrošnji proračunskih sredstava, računovodstvena načela i poslovi, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave, popis imovine i obveza, načela iskazivanja imovine, obveza i vlastitih izvora te priznavanja prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, financijsko izvještavanje, revizija godišnjih financijskih izvještaja, javna objava godišnjih financijskih izvještaja, nadzor nad financijskim poslovanjem i računovodstvom i druga područja koja se odnose na financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.¹⁷

Sve novoosnovane udruge obvezne su prve tri godine djelovanja voditi dvojno knjigovodstvo i obvezne su sastavljati i predavati financijska izvješća.

Neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, međutim, zakonski zastupnik može donijeti Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela ako je:

- vrijednost imovine neprofitne organizacije na kraju svake od prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna i
- godišnji prihod neprofitne organizacije u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje

¹⁷ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121, čl.1.

- su prošle najmanje tri godine od osnivanja neprofitne organizacije od čega se godina osnivanja računa kao prva.¹⁸

U slučaju da neprofitna organizacija postane obveznik poreza na dobit, bez obzira na visinu imovine i prihoda, obvezna je voditi dvojno knjigovodstvo.¹⁹

Ako neprofitna organizacija tijekom godine nije imala poslovnih događaja, dostavlja Ministarstvu financija Izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.

Pri vođenju jednostavnog knjigovodstva, u poslovnim knjigama se iskazuju poslovne promjene tek kada nastanu prometi gotovog novca, te prihodi i rashodi prema novčanom načelu. Novčano računovodstveno načelo znači da se učinci transakcija i ostalih događaja priznaju ne kada nastanu, već kada se primi ili isplati novac i/ili novčani ekvivalent.

Prihodi i rashodi u sustavima dvojnog knjigovodstva priznaju se uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja.

Računovodstveno načelo nastanka događaja znači da se učinci transakcija i ostalih događaja priznaju kada nastanu.²⁰

Neprofitna organizacija je dužna sastaviti financijske izvještaje za poslovnu godinu koja prethodi statusnim promjenama ukoliko postoji:

- spajanje dvije ili više NO u jednu jedinicu
- pripajanje jedne ili više NO postojećoj jedinici
- podjela NO u dvije ili više novih jedinica²¹

Udruga odnosno neprofitna organizacija koja ostvaruje sredstva iz javnih izvora, uključujući i sredstva Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužna je nadležnom tijelu državne uprave, jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno drugom nadležnom tijelu javne vlasti dostaviti izvještaj o

¹⁸ Narodne novine (2015.): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 31.

¹⁹ Milić, A., Nikić, J. (2015): Dvojno knjigovodstvo neprofitnih organizacija, Riznica, RIF, Zagreb, 9, str 13.

²⁰ Računski plan za neprofitne organizacije, raspoloživo na: <http://tim4pin.hr/knjige-i-prirucnici/racunski-plan-za-neprofitne-organizacije/> (posjećeno: 29.08.2019.)

²¹ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 121.

potrošnji proračunskih sredstava za poslovnu godinu, te ga dostavlja u roku od 60 dana od isteka poslovne godine.²²

Ovisno u kojem su knjigovodstvu, neprofitne su organizacije dužne voditi i poslovne knjige.

Obveznici dvojnog knjigovodstva dužni su voditi sljedeće poslovne knjige:

1. Dnevnik
2. Glavna knjiga
3. Pomoćne knjige

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene slijedom vremenskog nastanka.

Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih događaja nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima.

Pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije poslovnih događaja koji su u glavnoj knjizi iskazani sintetički i druge pomoćne evidencije o stanju i promjenama imovine i obveza za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Neprofitne organizacije u sustavu dvojnog knjigovodstva su dužne voditi sljedeće pomoćne knjige:²³

1. knjigu dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana)
2. knjigu kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti, količini i vrijednosti
3. knjigu financijske imovine i obveza, i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i dr.), primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima), potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita te danih zajmova (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima i obračunatim kamatama)

²² Središnji državni portal, raspoloživo na: <https://gov.hr/moja-uprava/aktivno-gradjanstvo-i-slobodno-vrijeme/udruga/racunovodstvo-udruga/1566> (posjećeno 29.07.2019.)

²³ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121.

4. knjigu (dnevnik) blagajni (kunska, devizna, porto i druge) i
5. evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila

Računski plan za neprofitne organizacije utvrđuje oznake i nazive pojedinih računa po kojima se iskazuju imovina, obeze i izvori vlasništva te prihodi i rashodi.

Računi su razvrstani na: razrede, skupine, podskupine i odjeljke:

0 – Nefinancijska imovina

1 – Financijska imovina

2 – Obveze

3 – Prihodi

4 – Rashodi

5 – Vlastiti izvori

6 – Izvanbilančni zapisi

Razredi uspješnosti su 3,4 i 5, a razredi stanja 0,1 i 2.²⁴

Neprofitne organizacije koje su u jednostavnom knjigovodstvu dužne voditi:

1. knjigu blagajne,
2. knjigu primitaka i izdataka,
3. knjigu ulaznih računa,
4. knjigu izlaznih računa i
5. popis dugotrajne nefinancijske imovine.²⁵

²⁴ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121.

²⁵ Djurkinjak, M. (2014.): Osnove financija za neprofitne organizacije i odgovori na najčešća pitanja, WEB2TISAK, Zagreb, str.12.

3.3. Revizija financijskih izvještaja

Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije. Korisnicima informacija trebalo bi dati pouzdaniju sliku o načinu raspolaganja sredstvima tih organizacija koji često dolaze iz javnih izvora.

Temeljem Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijski izvještaji neprofitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod od tri do uključivo deset milijuna kuna podliježu revizijskom uvidu koji se obavlja sukladno revizijskim propisima.

Financijski izvještaji neprofitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod iznad deset milijuna kuna podliježu reviziji koja se obavlja sukladno revizijskim propisima.

Revizorsko izvješće su obvezne objaviti do 30. lipnja tekuće godine na svojim internetskim stranicama.

Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.²⁶

²⁶ Narodne novine (2015.): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 31

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

Pri sastavljanju financijskih izvještaja neprofitne organizacije moraju se pridržavati određenih načela. Načelo dosljednosti podrazumijeva da se radi osiguranja usporedivosti financijskih izvještaja s istim ili sličnim transakcijama postupa na isti način, a prema načelu značajnosti se u financijskim izvještajima objavljuju samo pozicije koje su toliko značajne da mogu utjecati na donošenje odluka. Načelom potpunosti financijski izvještaji trebaju sadržavati samo relevantne informacije potrebne za sagledavanje cjelokupnog poslovanja.²⁷

Analiza financijskih izvještaja uključuje usporedbu financijskih izvješća s financijskim izvještajima prethodnih razdoblja, usporedbu financijskih izvještaja s planskim (proračunskim) podacima ili stavljanjem u odnos jedne kategorije financijskog izvještaja s drugom, odnosno putem pokazatelja. Rezultat poslovanja neprofitnih organizacija mjeri se viškom ili manjkom prihoda, za razliku od profitnih u kojima se mjeri visinom ostvarene dobiti. Međutim, godišnji višak ili manjak prihoda nije dovoljan pokazatelj o uspjehu neprofitne organizacije već je potrebo ispitati kako neprofitna organizacija troši svoja sredstva, sposobnost da ostvari svojim djelovanjem misiju, sposobnost nesmetane realizacije programa i projekata, mogućnost prikupljanja sredstva i sl.²⁸

Neprofitna organizacija koja tijekom poslovne godine nije imala poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama ima podatke o imovini i obvezama, dužna je u roku propisanom za predaju godišnjih financijskih izvještaja Ministarstvu financija dostaviti izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.²⁹

Najveći dio relevantnih podataka i informacija naći se se u bilanci i računu dobitka i gubitka. Dakle, bilanca i račun dobitka i gubitka služe kao podloga za dobivanje informacije koje će proizaći iz financijske analize.³⁰

Analiza financijskih izvještaja provodi se pomoću: horizontalne analize, vertikalne i analize pomoću financijskih pokazatelja.

²⁷ Vašiček, V. i sur. (2008.) Računovodstvo neprofitnih organizacija: osnove novog sustava, primjena računskog plana, porezi i propisi. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 24. - 25.

²⁸ Rogošić, A., Perica I. (2017): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje "Računovodstvo, revizija i porezi u praksi", Brela, listopad 2017. str.128

²⁹ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121

³⁰ Deželjin, J.(1994): Poglavlje Računovodstveni informacijski sustav iz priručnika skupine autora: Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovodstvenih i financijskih djelatnika, Zagreb, , str. 271-272

4.1. Financijski izvještaji neprofitnih organizacija

Neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo dužne su sastavljati i predavati:

- za poslovnu godinu: Bilancu, Izvještaj o prihodima i rashodima i Bilješke uz financijske izvještaje
- za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja: Izvještaj o prihodima i rashodima

Neprofitne organizacije koje vode jednostavno knjigovodstvo predaju jedan godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima i Bilješke uz financijske izvještaje.³¹

Bilanca je financijski izvještaj koja daje informacije o materijalnoj imovini, financijskoj imovini, obvezama (dugovima), kapitalu i rezervama. Bilanca se sastoji od dviju strana koje uvijek moraju biti u ravnoteži. Na lijevoj strani je aktiva, a na desnoj pasiva. Aktiva predstavlja sve oblike imovine trgovačkog društva, dok se u pasivi nalaze izvori imovine koja se nalazi u aktivu.³²

Izvještaj o prihodima i rashodima je sustavni pregled prihoda i rashoda te financijskog rezultata. Rezultat poslovanja je višak prihoda nad rashodima ili manjak prihoda nad rashodima.

Bilješke su detaljna razrada i dopuna podataka iz bilance i računa prihoda i rashoda.

Bilanca, račun prihoda i rashoda i bilješke uz financijske izvještaje moraju se čuvati trajno.

4.2. Horizontalna analiza i vertikalna analiza

Horizontalna analiza je analiza koja omogućuje uspoređivanje podataka kroz duže vremensko razdoblje da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena.

Vertikalnom financijskom analizom omogućuje se uspoređivanje financijskih podataka financijskih izvještaja u jednoj godini, tj. omogućuje se uvid u strukturu.³³

³¹Središnji državni portal, raspoloživo na: <https://gov.hr/moja-uprava/aktivno-gradjanstvo-i-slobodno-vrijeme/udruga/racunovodstvo-udruga/1566> (posjećeno 22.07.2019.)

³² Bolfek, B., Stanić, M., & Tokić, M. (2011). Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja. *Oeconomica Jadertina*, 1(1), 78.

³³ Žager, L.(1992): Pokazatelji financijske analize poslovanja poduzeća, časopis *Računovodstvo i financije*, br. 2/92., Zagreb, str. 69.

Horizontalna analiza uspoređuje financijske izvještaje tijekom različitih vremenskih razdoblja na način da se jedno vremensko razdoblje odabere za bazu usporedbe i s njim se uspoređuju ostala vremenska razdoblja i analizira apsolutno ili relativno povećanje ili smanjenje određene pozicije financijskog izvještaja. Apsolutna promjena računa se kao razlika stanja pozicije tekućeg razdoblja i stanja pozicije baznog razdoblja, dok se relativna promjena pozicije računa na način da se razlika stanja pozicije tekućeg razdoblja i stanja pozicije baznog razdoblja podjeli sa stanjem pozicije baznog razdoblja i pomnoži sa 100.

Za provođenje vertikalne analize određena pozicija financijskog izvještaja (najčešće ukupna imovina ili ukupne obveze i vlastiti izvori ili ukupni prihodi), izjednači se sa 100 i svaka pojedina pozicija izračunava se kao postotak od odabrane pozicije.³⁴

Međutim, nije dovoljna samo horizontalna i vertikalna analiza, za što bolje razumijevanje stanja i uspješnosti organizacije potrebno je izračunavati i određene pokazatelje koji su dobra podloga za upravljanje organizacijom.

4.3. Analiza putem pokazatelja

Analiza putem pokazatelja pomaže u procjeni financijskog stanja neprofitne organizacije. Neprofitne organizacije u odnosu na profitne organizacije imaju različiti pravni i financijski status, neprofitne organizacije se ne mogu ocjenjivati koristeći najobičnije mjere profitabilnosti, poput profitabilnosti ili uspješnosti na burzi.³⁵

Pokazatelji analize neprofitnih organizacija daju odgovore na pitanja: podržavaju li financijski resursi djelovanje neprofitne organizacije, jesu li izvori financiranja održivi, odnosno koliko su pouzdani, povećava li neprofitna organizacija svoje prihode i stvara li „dodanu vrijednost“.³⁶ Pokazatelji financijske uspješnosti poslovanja neprofitnih organizacija u posljednje vrijeme dobili su sve više na značaju zbog sve veće komercijalizacije i konkurencije u neprofitnom sektoru.³⁷

³⁴ Rogošić, A., Perica I. (2017): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje “Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, listopad 2017., str.129.

³⁵ Forbes, D. P. (1998). Measuring the unmeasurable: Empirical studies of nonprofit organization effectiveness from 1977 to 1997. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 27(2), str. 184..

³⁶ Rogošić, A., Perica I. (2017): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje “Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, listopad 2017., str. 130.

³⁷ Helmig, B., Ingerfurth, S., & Pinz, A. (2014). Success and failure of nonprofit organizations: Theoretical foundations, empirical evidence, and future research. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 25(6), str.1530.

Tablica 1. prikazuje način izračuna financijskih pokazatelja za neprofitne organizacije.

Tablica 1. Način izračuna financijskih pokazatelja

POKAZATELJ	NAČIN IZRAČUNA
Koeficijent pouzdanosti izvora	Donacije, potpore, subvencije/Ukupan prihod
Koeficijent pouzdanosti sredstava iz državnog proračuna	Donacije, potpore, subvencije/Ukupan prihod
Koeficijent zarađenih prihoda	Ukupan zarađen prihod/Ukupan prihod
Koeficijent samostalnosti	Ukupan zarađen prihod/Ukupni rashodi
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina/Kratkotrajne obveze
Odnos rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda	Rashodi za zaposlene/Ukupni rashodi
Povrat vlastitih izvora/rentabilnost	Promjena vlastitih izvora/Ukupni vlastiti izvori
Interval obrane	Novac, utrž. Vrijed. Papiri./Prosječni mjesečni rashodi
Pokazatelj uštede	Razlika prihoda i rashoda/Ukupni rashodi
Koeficijent zaduženost	Prosječne ukupne obveze/Prosječna ukupna imovina
Odnos prihoda	Vrsta prihoda/Ukupan prihod

Izvor: Hladika, M., Žigman A., (2012) Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, Riznica, Rif, Zagreb, 10/2012, str.28

Koeficijent pouzdanosti izvora pokazuje koliki je udio pojedinih vrsta prihoda u ukupnim prihodima, te na koje od njih se pojedina neprofitna organizacija najviše oslanja.³⁸

Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna ukazuje u kojoj se mjeri organizacija oslanja na sredstva iz državnog proračuna.³⁹

Koeficijent zarađenih prihoda pokazuje koliki je udio zarađenih prihoda u ukupnim prihodima.⁴⁰

Koeficijent prihoda od donacija ukazuje koliko neprofitna organizacija dobiva sredstava od donatora.⁴¹

Koeficijent samodostatnosti pokazuje koliki udio rashoda se pokriva zarađenim prihodima.⁴²

Koeficijent tekuće likvidnosti ukazuje na sposobnost neprofitne organizacije da plati svoje obveze na vrijeme.⁴³

Odnos rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda ukazuje na udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima.⁴⁴

³⁸ Rogošić, A.; Perica, I.: Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. jesensko savjetovanje Računovodstvo, revizija i porezi u praksi / AljinovićBarać, T. - Brela : Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split, 2017., str. 130

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

Povrat vlastitih izvora ukazuje koliko neprofitna organizacija ostvaruje povrata u odnosu na ukupne vlastite izvore.⁴⁵

Interval obrane pokazuje koliko neprofitna organizacija može djelovati ukoliko nije primila dodatna sredstva.⁴⁶

Pokazatelj uštede pokazuje da li neprofitna organizacija povećava svoje vlastite izvore.⁴⁷

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se ukupna imovina financira iz obveza.⁴⁸

Odnos prihoda analizira udio svakog od prihoda u ukupnim prihodima neprofitne organizacije.⁴⁹

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Ibid.

5. ANALIZA PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH BRANITELJSKIH UDRUGA

5.1. Općenito o odabranim Udrugama

Braniteljske udruge nastale su prvenstveno vođene idejom pomoći kako pripadnicima tako i obiteljima poginulih i nestalih. Djelatnost udruga pod kojom su i registrirane je očuvanje imena i djela hrvatskih branitelja, obilježavanje obljetnica, bitnih događaja i bitaka u Domovinskom ratu; zaštita časti i dostojanstva poginulih u Domovinskom ratu; okupljanje veterana sudionika Domovinskog rata; organiziranje stručnih timova radi praćenja i pronalaženja rješenja za zdravstvene, socijalne i druge teškoće sudionika Domovinskog rata; organizacijsko osposobljavanje za ostvarivanje ciljeva Udruge ustanovljavanjem odgovarajućih ustrojstvenih oblika, povjerenstava i centara u sklopu Udruge; organizirano pružanje pomoći u prevladavanju socijalnih, zdravstvenih, psiholoških, pravnih i obiteljskih teškoća veterana Udruge i članova njihovih obitelji, te druge djelatnosti koji doprinose ostvarivanju ciljeva osnivanja utvrđenih Statutom.⁵⁰

U ovom radu analizirane su tri braniteljske udruge: Udruga veterana IV. gardijske brigade, Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split i Udruga branitelja veterana vojne policije 72. bojne.

⁵⁰IV. Gardijska brigada, (Internet), dostupno na: <https://www.4brigada-zng.hr/o-nama> (posjećeno: 30.07.2019.)

5.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja na primjeru odabranih udruga

Horizontalna analiza provest će se uspoređujući glavne pozicije financijskih izvještaja za 3 godine.

Tablica 2. UDRUGA VETERANA IV. GARDIJSKE BRIGADE – horizontalna analiza bilance

Tablica 2. prikazuje horizontalnu analizu bilance Udruge veterana IV. gardijske brigade kroz tri razdoblja.

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	Apsolutna promjena 2017-2016	Relativna promjena 2017-2016	Apsolutna promjena 2018-2017	Relativna promjena 2018-2017	Apsolutna promjena 2018-2016	Relativna promjena 2018-2016
AKTIVA									
Nefinancijska imovina	8.598,00 kn	6.966,00 kn	0 kn	-1.632,00 kn	-18,98	-6.966,00 kn	-100,00	-8.598,00 kn	-100
Financijska imovina	164.213,00 kn	111.663,00 kn	92.407,00 kn	-52.550,00 kn	-32,00	-19.256,00 kn	-17,24	-71.806,00 kn	-43,73
Ukupna aktiva	172.811,00 kn	118.629,00 kn	92.407,00 kn	-54.182,00 kn	-31,35	-26.222,00 kn	-22,10	-80.404,00 kn	-46,53
PASIVA									
Obveze	11.678,00 kn	25.504,00 kn	18.175,00 kn	13.826,00 kn	118,39	-7.329,00 kn	-28,74	6.497,00 kn	55,63
Vlastiti izvori	161.133,00 kn	93.124,00 kn	74.232,00 kn	-68.009,00 kn	-42,21	-18.892,00 kn	-20,29	-86.901,00 kn	-53,93
Višak prihoda	161.133,00 kn	93.124,00 kn	74.232,00 kn	-68.009,00 kn	-42,21	-18.892,00 kn	-20,29	-86.901,00 kn	-53,93
Ukupna pasiva	172.811,00 kn	118.628,00 kn	92.407,00 kn	-54.183,00 kn	-31,35	-26.221,00 kn	-22,10	-80.404,00 kn	-46,53

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na:

<https://banovac.mfin.hr/rnopr/Bilanca.aspx?id=25602> (pristupano: 30.07.2019.)

Nefinancijska imovina sastoji se od: neproizvedene dugotrajne imovine, proizvedene dugotrajne imovine, plemenitih metala i ostale pohranjene vrijednosti, sitnog inventara, nefinancijske imovine u pripremi i proizvedene kratkotrajne imovine. Udruga veterana IV. gardijske brigade imala je vrijednosti samo kod proizvedene dugotrajne imovine i to za uredsku opremu i namještaj. U 2016. godini iznosila je 8.598,00 kn i zabilježila pad u 2017. godini u apsolutnom iznosu od 1.633,00 kn odnosno 18,98%. U 2018. godini nije imala vrijednost.

Financijska imovina sastoji se od: novca u banci i blagajni, depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika, zajmova, vrijednosnih papira, dionica i udjela u glavnici te potraživanja za prihode. Ova udruga imala je vrijednost samo u novcu u banci i blagajni s tim da je veći iznos za sva tri razdoblja kod novca na računu kod tuzemnih banaka nego kod novca u blagajni. Financijska imovina u 2016. godini iznosila je 164.213,00 kn, zatim u 2017. godini bilježi pad od 52.550,00 kn odnosno 32%. Od 2017. do 2018. godine također bilježi pad i to za 17,24% odnosno za 19.255,00 kn u apsolutnom iznosu.

Ukupna aktiva u 2018. godini iznosi 92.406,00 kn što je smanjenje od 22,10% u odnosu na prethodnu godinu i smanjenje od 46,53% u odnosu na 2016. godinu kada je ukupna aktiva bila 172.811,00 kn. Uglavnom su promjene veće radi financijske imovine koja je imala nešto značajnije varijacije u odnosu na nefinancijsku imovinu.

Ukupne obveze za rashode se sastoje od obveza za radnike i obveza za materijalne rashode. Obveze za radnike se sastoje od obveza za neto plaće koje su se u 2018. godini smanjile za 29% u odnosu na prethodnu godinu, također su se u 2017. godini povećale u odnosu na 2016. godinu za skoro 30%, zatim se sastoje od obveza za porez i prirez, obveza za doprinose iz plaća i na plaće. Najveća promjena dogodila se kod obveza za porez i prirez na dohodak iz plaća čija se vrijednost u 2018. godini smanjila za 94% u odnosu na prethodnu 2017. godinu, što je u apsolutnim brojkama iznos od 610,00 kn.

Vlastiti izvori također bilježe pad i to najviše između 2018. i 2016. godine u relativnom iznosu od 53,93%, odnosno -86.901,00 kn u apsolutnom iznosu. U sve tri godine udruga bilježi višak prihoda, a najveći je u 2016. godini te se svake godine smanjuje.

Tablica 3. UDRUGA VETERANA IV. GARDIJSKE BRIGADE – horizontalna analiza PR-RAS

Tablica 3. prikazuje horizontalnu analizu financijskog izvješća prihoda i rashoda Udruge veterana IV. gardijske brigade kroz tri razdoblja.

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	Apsolutna promjena 2017-2016	Relativna promjena 2017-2016	Apsolutna promjena 2018-2017	Relativna promjena 2018-2017	Apsolutna promjena 2018-2016	Relativna promjena 2018-2016
PRIHODI									
Prihodi od članarina	43.700,00 kn	24.812,00 kn	25.592,00 kn	-18.888,00 kn	-43,22	780,00 kn	3,14	-18.108,00 kn	-41,44
Prihodi od imovine	117,00 kn	31,00 kn	6,00 kn	-86,00 kn	-73,50	-25,00 kn	-80,65	-111,00 kn	-94,87
Prihodi od donacija	445.043,00 kn	483.489,00 kn	532.402,00 kn	38.446,00 kn	8,64	48.913,00 kn	10,12	87.359,00 kn	19,63
UKUPNI PRIHODI	488.860,00 kn	508.332,00 kn	558.000,00 kn	19.472,00 kn	3,98	49.668,00 kn	9,77	69.140,00 kn	14,14
RASHODI									
Rashodi za radnike	69.055,00 kn	78.784,00 kn	60.937,00 kn	9.729,00 kn	14,09	-17.847,00 kn	-22,65	-8.118,00 kn	-11,76
Materijalni rashodi	404.175,00 kn	484.541,00 kn	505.130,00 kn	80.366,00 kn	19,88	20.589,00 kn	4,25	100.955,00 kn	24,98
Rashodi amortizacije	1.720,00 kn	9.232,00 kn	6.966,00 kn	7.512,00 kn	436,74	-2.266,00 kn	-24,55	5.246,00 kn	305,00
Financijski rashodi	2.899,00 kn	3.784,00 kn	3.859,00 kn	885,00 kn	30,53	75,00 kn	1,98	960,00 kn	33,11
UKUPNI RASHODI	477.849,00 kn	576.341,00 kn	576.892,00 kn	98.492,00 kn	20,61	551,00 kn	0,10	99.043,00 kn	20,73
VIŠAK PRIHODA	11.011,00 kn			-11.011,00 kn	-100,00			-11.011,00 kn	-100,00
MANJAK PRIHODA	0,00 kn	68.009,00 kn	18.892,00 kn	68.009,00 kn	100,00	-49.117,00 kn	-72,22	18.892,00 kn	
Višak prihoda - preneseni	150.122,00 kn	161.133,00 kn	93.124,00 kn	11.011,00 kn	7,33	-68.009,00 kn	-42,21	-56.998,00 kn	-37,97
Višak prihoda u sljedećem razdoblju	161.133,00 kn	93.124,00 kn	74.232,00 kn	-68.009,00 kn	-42,21	-18.892,00 kn	-20,29	-86.901,00 kn	-53,93

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=25602> (pristupano: 30.07.2019.

Prihodi od donacija se najveća stavka u prihodima i u 2018. godini bilježe rast od 48.913,00 kn odnosno 10% u odnosu na prethodnu godinu i 20% u odnosu na 2016. godinu. Prihodi od donacija se sastoje od onih iz proračuna (državnog i jedinica lokalne i regionalne samouprave) i ostalih prihoda od donacija. Najveći pad u 2018. godini zabilježen je kod prihoda od donacija iz državnog proračuna i to 41% dok prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave bilježe rast u 2018. godini od 55% u odnosu na prethodnu. Ostali prihodi od donacija su također u porastu i to za 91.339,00 kn što je skoro 50% u odnosu na prethodnu 2017. godinu.

Ukupni prihodi u 2018. godini su porasli za 49.668,00 kn što je skoro 10% u odnosu na prethodnu godinu i to ponajviše zahvaljujući rastu prihoda od donacija. U 2018. su porasli za 14,14% u odnosu na 2016. godinu, što je u apsolutnom iznosu 69.140,00 kn. Značajno manja je razlika između 2017. i 2016. godine. Uglavnom su se promjene događale zbog prihoda od donacija koji su glavna stavka i zauzimaju najveći udio.

Rashodi za radnike u 2018. godini bilježe pad od 23% što je u apsolutnom iznosu pad od 17.847,00 kn. Oni se sastoje od plaća za radnike i doprinosa na plaće. I plaće za redovan rad i doprinosi na plaće bilježe pad od 23% u 2018. godini u odnosu na prethodnu. Doprinosi na plaće se sastoje od doprinosa za zdravstveno osiguranje, doprinosa za zapošljavanje i doprinosa za mirovinsko osiguranje koje plaća poslodavac i u ovom slučaju predstavljaju najveći udio u doprinosima.

Materijalni rashodi sastoje se od naknada, rashoda za usluge, rashoda za materijal i energiju i ostalih nespomenutih rashoda. Najveći dio obuhvaćaju naknade za obavljene aktivnosti i to su naknade troškova članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima i povjerenstvima i one u 2018. godini bilježe rast od 13% u odnosu na prethodnu godinu. Također najveća razlika materijalnih rashoda je između 2018. i 2016. godine od gotovo 25%.

Rashodi za usluge najveće promjene biljee između 2018. i 2017. godine i tu su u porastu od 21% a tu spadaju usluge telefona, komunalne usluge, zakupnina i računalne usluge.

Rashodi za materijal i energiju bilježe rast od oko 40% u 2018. u odnosu na 2016., a najveći dio odnosi se na uredski materijal. Ostali nespomenuti materijalni rashodi bilježe pad u 2018.

godini od 51% što je u apsolutnom iznosu brojka od 12.651,00 kn u odnosu na prethodnu godinu.

Rashodi amortizacije najznačajniju promjenu imaju između 2017. i 2016. godine i to u iznosu od 7.512,00 kn.

Ukupni rashodi ne bilježe značajnu razliku između 2017. i 2018. godine, međutim obe godine u odnosu na 2016. godinu bilježe značajniju varijaciju odnosno porast od 21%. U 2018. i 2017. godini udruga bilježi manjak prihoda, ali je u 2018. godini u padu za 72% što je pad od gotovo 50.000,00 kn, dok u 2016. godini ima višak prihoda. Budući da je udruga imala preneseni višak prihoda, imamo višak raspoloživ u sljedećem razdoblju koji je u 2017. iznosio 93.124,00 kn, a u 2018. godini iznosi 74.232,00 kn što je i pad od 20%. Najveći višak raspoloživ u sljedećem razdoblju je u 2016. godini u iznosu od 161.133,00 kn.

Tablica 4. UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA SPLIT – horizontalna analiza bilance

Tablica 4. prikazuje horizontalnu analizu bilance Udruge hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split kroz tri razdoblja.

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	Apsolutna promjena 2017-2016	Relativna promjena 2017-2016	Apsolutna promjena 2018-2017	Relativna promjena 2018-2017	Apsolutna promjena 2018-2016	Relativna promjena 2018-2016
AKTIVA									
Nefinancijska imovina	36.124,00 kn	41.354,00 kn	44.534,00 kn	5.230,00 kn	14,48	3.180,00 kn	7,69	8.410,00 kn	23,28
Financijska imovina	5.166.232,00 kn	4.418.777,00 kn	4.318.816,00 kn	-747.455,00 kn	-14,47	-99.961,00 kn	-2,26	-847.416,00 kn	-16,40
Ukupna imovina	5.202.356,00 kn	4.460.131,00 kn	4.363.350,00 kn	-742.225,00 kn	-14,27	-96.781,00 kn	-2,17	-839.006,00 kn	-16,13
PASIVA									
Obveze za rashode	4.533,00 kn	9.391,00 kn	27.060,00 kn	4.858,00 kn	107,17	17.669,00 kn	188,15	22.527,00 kn	496,96
Vlastiti izvori	5.197.823,00 kn	4.450.740,00 kn	4.336.290,00 kn	-747.083,00 kn	-14,37	-114.450,00 kn	-2,57	-861.533,00 kn	-16,57
Vlastiti izvori	165.940,00 kn	165.940,00 kn	165.940,00 kn	0,00 kn	0,00	0,00 kn	0,00	0,00 kn	0,00
Višak prihoda	5.031.883,00 kn	4.284.800,00 kn	4.170.350,00 kn	-747.083,00 kn	-14,85	-114.450,00 kn	-2,67	-861.533,00 kn	-17,12
Ukupne obveze	5.202.356,00 kn	4.460.131,00 kn	4.363.350,00 kn	-742.225,00 kn	-14,27	-96.781,00 kn	-2,17	-839.006,00 kn	-16,13

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na:

<https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=6441> (pristupano:30.07.2019.)

Nefinancijska imovina se sastoji od neproizvedene dugotrajne imovine i proizvedene dugotrajne i kratkotrajne imovine. Nefinancijska imovina bilježi najveći porast između 2018. i 2016. godine i to 23,28% i to zahvaljujući neproizvedenoj dugotrajnoj imovini odnosno nematerijalnoj imovini koja zauzima najveći dio, međutim zabilježila je i ispravak vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine. Proizvedena kratkotrajna imovina ostala je nepromijenjena u 2018. u odnosu na prethodnu godinu, a odnosi se na zalihe za preraspodjelu drugima.

Proizvedena dugotrajna imovina je u 2018. godini u padu za 26% u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosila 6.837,00 kn, a sastoji se od uredske opreme i namještaja, međutim dogodio se ispravak vrijednosti proizvedene dugotrajne imovine. Proizvedena dugotrajna imovina je na najvećoj razini u 2016. godini u iznosu od 28.124,00 kn.

Financijska imovina je u padu za sva tri razdoblja. Sastoji se od novca u banci i blagajni, potraživanja za predujmove, zajmova i potraživanja od kupaca koji su im ujedno i najveća stavka u financijskoj imovini. Iz podataka bilance u registru neprofitnih organizacija vidljivo je da je novac u banci i blagajni u 2018. godini porastao za gotovo 55%, što je u apsolutnom iznosu rast od 902.659,00 kn. Potraživanja za predujmove su u padu u 2018. godini od 93% u odnosu na prethodnu godinu, zajmovi su u 2016. godini na 3.000,00 kn, u 2017. godini ih nema, a u 2018. iznose 3.046,00 kn. Potraživanja od kupaca bilježe pad u 2018. u odnosu na prethodnu od 33% odnosno 867.427,00 kn.

Ukupna imovina ne bilježi značajnu razliku između 2018. i 2017. godine, međutim ona je značajnija između 2018. i 2017. godine u odnosu na 2016., zahvaljujući varijacijama financijske imovine koja ima značajniji udio u ukupnoj imovini nego nefinancijska imovina.

Pasiva ove udruge sastoji se od obveza za rashode i vlastitih izvora. Obveze za rashode ove udruge imaju vrijednost samo kod obveza za materijalne rashode odnosno kod obveza prema dobavljačima u zemlji. Obveze prema dobavljačima su zabilježile velik porast između 2018. u odnosu na 2016. godinu od 22.527,00 kn u apsolutnom iznosu (496,96 u relativnom). Ostvaren je također višak prihoda u sva tri razdoblja.

Tablica 5. UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA SPLIT – horizontalna analiza PR-RAS

Tablica 5. prikazuje horizontalnu analizu financijskog izvještaja prihoda i rashoda Udruge hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split kroz tri razdoblja.

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	Apsolutna promjena 2017-2016	Relativna promjena 2017-2016	Apsolutna promjena 2018-2017	Relativna promjena 2018-2017	Apsolutna promjena 2018-2016	Relativna promjena 2018-2016
PRIHODI									
Prihodi od članarina	55.800,00 kn	54.360,00 kn	32.880,00 kn	-1.440,00 kn	-2,58	-21.480,00 kn	-39,51	-22.920,00 kn	-41,08
Prihodi od imovine	4.955.517,00 kn	243,00 kn	303,00 kn	-4.955.274,00 kn	-100,00	60,00 kn	24,69	-4.955.214,00 kn	-99,99
Prihodi od donacija	233.220,00 kn	333.750,00 kn	210.006,00 kn	100.530,00 kn	43,11	-123.744,00 kn	-37,08	-23.214,00 kn	-9,95
Ostali prihodi	0,00 kn	70,00 kn	0,00 kn	70,00 kn		-70,00 kn	-100,00	0,00 kn	
UKUPNI PRIHODI	5.244.537,00 kn	388.423,00 kn	243.189,00 kn	-4.856.114,00 kn	-92,59	-145.234,00 kn	-37,39	-5.001.348,00 kn	-95,36
RASHODI								0,00 kn	
Materijalni rashodi	152.884,00 kn	244.901,00 kn	172.142,00 kn	92.017,00 kn	60,19	-72.759,00 kn	-29,71	19.258,00 kn	12,60
Rashodi amortizacije	1.058,00 kn	8.251,00 kn	11.821,00 kn	7.193,00 kn	679,87	3.570,00 kn	43,27	10.763,00 kn	1017,30
Financijski rashodi	1.499,00 kn	306.829,00 kn	1.029,00 kn	305.330,00 kn	20368,91	-305.800,00 kn	-99,66	-470,00 kn	-31,35
Donacije	22.000,00 kn	571.540,00 kn	26.000,00 kn	549.540,00 kn	2497,91	-545.540,00 kn	-95,45	4.000,00 kn	18,18
Ostali rashodi	46.951,00 kn	3.985,00 kn	146.647,00 kn	-42.966,00 kn	-91,51	142.662,00 kn	3579,97	99.696,00 kn	212,34
UKUPNI RASHODI	224.392,00 kn	1.135.506,00 kn	357.639,00 kn	911.114,00 kn	406,04	-777.867,00 kn	-68,50	133.247,00 kn	59,38
VIŠAK PRIHODA	5.020.145,00 kn			-5.020.145,00 kn	-100,00			-5.020.145,00 kn	-100,00
MANJAK PRIHODA		747.083,00 kn	114.450,00 kn	747.083,00 kn		-632.633,00 kn	-84,68	114.450,00 kn	
Višak prihoda – preneseni	11.738,00 kn	5.031.883,00 kn	4.284.800,00 kn	5.020.145,00 kn	42768,32	-747.083,00 kn	-14,85	4.273.062,00 kn	36403,66

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=6441> (pristupano: 30.07.2019.)

Prihodi od članarina zabilježili su značajan pad u 2018. godini u odnosu na prethodnu i to za 39,51% odnosno 21.480,00 kn. Također značajno su pale i u 2018. u odnosu na 2016. godinu 41,08%.

Prihodi od financijske imovine su u 2018. u porastu od 25% u odnosu na 2017., a odnose se na kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju. Međutim, prihodi od imovine su najznačajniji gledajući 2018 i 2017. u odnosu na 2016. godinu, upravo zbog toga jer su u 2016. godini oni u iznosu od 4.955.517,00 kn i to zahvaljujući prihodima od dividendi, dok su u ove druge dvije godine prihodi od imovine u iznosu od 200,00 kn-300,00 kn i to bez prihoda od dividendi. U 2016. godini prihodi od imovine se uglavnom sastoje od prihoda od dividendi dok su kamate na oročena sredstva i depoziti po viđenju zanemariv podatak.

Prihodi od donacija bilježe pad u 2018. u odnosu na prethodnu od 37% što je u apsolutnom iznosu pad od 123.744,00 kn, dok između 2017. i 2016. bilježe rast od 43,11%. Sastoje se od prihodi od donacija iz proračuna, iz državnog proračuna, od jedinica lokalne i regionalne samouprave, od trgovačkih društava i ostalih donacija. Najveći pad je zabilježen kod prihoda od donacija od trgovačkih društava koji su u 2017. godini iznosili 93.750,00 kn, a u 2016. iznose 10.000,00 kn što je pad od oko 90%.

Ukupni prihodi bilježe velike varijacije između 2018. i 2017. godine u odnosu na 2016. godinu kada su ukupni prihodi zahvaljujući prihodima od imovine bili na 5.244.537,00 kn, dok su u ova druga dva razdoblja između 200.000,00 kn – 400.000,00 kn.

Materijalni rashodi su u porastu u 2017. u odnosu na 2016. godinu i to za 60%, dok u 2018. u odnosu na 2017. bilježe pad od 30%. Sastoje se od naknada troškova zaposlenima, a to se odnosi na naknade za službena putovanja. Također su u 2018. godini u okviru materijalnih rashoda prisutne naknade volonterima u iznosu od 5.000,00 kn. Rashodi za usluge sastoje se od usluga telefona, pošte i prijevoza, usluga tekućeg i investicijskog održavanja, usluga promidžbe i informiranja, komunalnih usluga zakupnina i najamnina, intelektualnih i osobnih usluga, računalnih i ostalih usluga. Rashodi za materijal i energiju sastoje se od uredskog materijala i energije, materijala i sirovina, energije i sitnog inventara i auto guma. Najveća promjena odnosno pad zabilježen je kod sitnog inventara i auto guma u 2018. u odnosu na

prethodnu godinu i to u iznosu od 12.059,00 kn, što je pad od 96%, dok ih u 2016. godini nije ni bilo.

Rashodi amortizacije su iz razdoblja u razdoblje u stalnom porastu.

Financijski rashodi u 2017. godini bilježe rast od 305.330,00 kn u odnosu na prethodnu godinu i to zahvaljujući ostalim nespomenutim financijskim rashodima koji imaju vrijednost samo u 2017. godini a zatim slijedi pad u 2018. na još nižu razinu nego 2016. godine.

Donacije su također u značajnom padu u 2018. godini u odnosu na prethodnu i to za gotovo 96%, a odnose se na tekuće donacije. Donacije su i u 2016. godini bile nisko, pa su u 2017. zabilježile velik porast sa 22.000,00 kn na iznos od 571.540,00 kn

Ostali nespomenuti rashodi su porasli u 2018. u odnosu na 2017. godinu sa 3.985,00 kn (2017. godina) na 146.647,00 kn (2018. godina).

Ukupni rashodi su na najvećoj razini bili u 2017. godini i to zahvaljujući donacijama.

Tablica 6. UDRUGA BRANITELJA VETERANA VOJNE POLICIJE 72 BOJNE – horizontalna analiza bilance

Tablica 6. prikazuje horizontalnu analizu bilance Udruge branitelja veterana vojne policije 72 bojne kroz tri razdoblja.

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	Apsolutna promjena 2017-2016	Relativna promjena 2017-2016	Apsolutna promjena 2018-2017	Relativna promjena 2018-2017	Apsolutna promjena 2018-2016	Relativna promjena 2018-2016
AKTIVA									
Financijska imovina	25.505,00 kn	6.064,00 kn	11.852,00 kn	-19.441,00 kn	-76,22	5.788,00 kn	95,45	-13.653,00 kn	-53,53
Ukupna imovina	25.505,00 kn	6.064,00 kn	11.852,00 kn	-19.441,00 kn	-76,22	5.788,00 kn	95,45	-13.653,00 kn	-53,53
PASIVA									
Obveze za rashode	1.760,00 kn	1.364,00 kn	2.971,00 kn	-396,00 kn	-22,50	1.607,00 kn	117,82	1.211,00 kn	68,81
Vlastiti izvori	23.744,00 kn	4.700,00 kn	8.881,00 kn	-19.044,00 kn	-80,21	4.181,00 kn	88,96	-14.863,00 kn	-62,60
Vlastiti izvori	10.602,00 kn	0,00 kn	4.400,00 kn	-10.602,00 kn	-100,00	4.400,00 kn	100,00	-6.202,00 kn	-58,50
Višak prihoda	13.142,00 kn	4.700,00 kn	4.481,00 kn	-8.442,00 kn	-64,24	-219,00 kn	-4,66	-8.661,00 kn	-65,90
Ukupne obveze	25.504,00 kn	6.064,00 kn	11.852,00 kn	-19.440,00 kn	-76,22	5.788,00 kn	95,45	-13.652,00 kn	-53,53

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na:

<https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=39720> (pristupano:30.07.2019.)

Financijska imovina bilježi velik rast u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu i to za 5.788,00 kn što je rast od 95%. Najveća promjena se dogodila zbog novca u banci, dok novac u blagajni i depoziti, jamčevni polozi i ostalo imaju beznačajnu ulogu. Također bilježi velik pad u 2017. u odnosu na 2016. godinu 76,22%, te u 2018. u odnosu na 2016. 53,53%. Ukupna imovina ove udruge se i sastoji samo od financijske imovine.

Kod pasive, obveze za rashode bilježe rast u 2018. u odnosu na 2017. od gotovo 118% što je u apsolutnom iznosu rast sa 1.364,00 kn na 2.971,00 kn. U 2017. godini zabilježen je pad u odnosu na 2016. godinu od 22,50%. Odnose se uglavnom na obveze prema dobavljačima i obveze za financijske rashode. Obveze za materijalne rashode bilježe pad od 2016. godine.

Obveze za predujmove, depozite, primljene jamčevine i ostale nespomenute obveze spadaju u ostale obveze koje su prisutne samo u 2018. godini, dok ih u prethodnim godinama nema.

Kod izvora financiranja vidljiv je rast vlastitih izvora samo u 2018. u odnosu na 2017. godinu, dok je za ostala razdoblja u padu.

U sva tri razdoblja prisutan je višak prihoda, međutim u svim godinama je u padu.

Tablica 7. UDRUGA BRANITELJA VETERANA VOJNE POLICIJE 72 BOJNE – horizontalna analiza PR-RAS

Tablica 7. prikazuje horizontalnu analizu financijskog izvještaja prihoda i rashoda Udruge branitelja veterana vojne policije 72 bojne kroz tri razdoblja.

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	Apsolutna promjena 2017-2016	Relativna promjena 2017-2016	Apsolutna promjena 2018-2017	Relativna promjena 2018-2017	Apsolutna promjena 2018-2016	Relativna promjena 2018-2016
PRIHODI									
Prihodi od članarina	9.000,00 kn	11.535,00 kn	16.210,00 kn	2.535,00 kn	28,17	4.675,00 kn	40,53	7.210,00 kn	80,11
Prihodi po posebnim propisima	75.000,00 kn	55.000,00 kn	64.000,00 kn	-20.000,00 kn	-26,67	9.000,00 kn	16,36	-11.000,00 kn	-14,67
Prihodi od imovine	9,00 kn	6,00 kn	1,00 kn	-3,00 kn	-33,33	-5,00 kn	-83,33	-8,00 kn	-88,89
Prihodi od donacija	154.350,00 kn	75.600,00 kn	87.600,00 kn	-78.750,00 kn	-51,02	12.000,00 kn	15,87	-66.750,00 kn	-43,25
Ostali prihodi	0,00 kn	23.745,00 kn	74,00 kn	23.745,00 kn	100,00	-23.671,00 kn	-99,69	74,00 kn	100,00
Ukupni prihodi	238.359,00 kn	165.886,00 kn	167.885,00 kn	-72.473,00 kn	-30,40	1.999,00 kn	1,21	-70.474,00 kn	-29,57
RASHODI									
Materijalni rashodi	212.214,00 kn	159.420,00 kn	161.840,00 kn	-52.794,00 kn	-24,88	2.420,00 kn	1,52	-50.374,00 kn	-23,74
Financijski rashodi	1.503,00 kn	1.766,00 kn	1.564,00 kn	263,00 kn	17,50	-202,00 kn	-11,44	61,00 kn	4,06
Ostali rashodi	11.500,00 kn			-11.500,00 kn	-100,00			-11.500,00 kn	-100,00
UKUPNI RASHODI	225.217,00 kn	161.186,00 kn	163.404,00 kn	-64.031,00 kn	-28,43	2.218,00 kn	1,38	-61.813,00 kn	-27,45
VIŠAK PRIHODA	13.142,00 kn	4.700,00 kn	4.481,00 kn	-8.442,00 kn	-64,24	-219,00 kn	-4,66	-8.661,00 kn	-65,90

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na:

<https://banovac.mfin.hr/moprt/Bilanca.aspx?id=39720> (pristupano:30.07.2019.)

Prihodi od članarina bilježe rast iz godine u godinu. U 2018. godini došlo je do rasta od 80,11% u odnosu na 2016. godinu, što je u apsolutnom iznosu rast sa 9.000,00 kn na 16.210,00 kn. U 2017. godini su iznosili 11.535,00 kn. Prihodi po posebnim propisima variraju iz razdoblja u razdoblje. U 2016. godini su bili na razini od 75.000,00 kn, zatim u 2017. godini slijedi pad od 26,67% odnosno za 20.000,00 kn i u 2018. raste za 9.000,00 kn u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od imovine imaju beznačajne iznose.

Prihodi od donacija na najvećoj su razini bili u 2016. godini. Oni se jednim dijelom odnose na donacije iz državnog proračuna a jednim dijelom na ostale donacije.

Ostali nespomenuti prihodi bilježe velik pad od 99,69% u 2018. u odnosu na prethodnu godinu odnosno sa 75.600,00 kn (2017.) padaju na 74,00 kn (2018.). U 2016. godini ih nema.

Ukupni prihodi u 2017. u odnosu na 2016. godini imaju pad od 30%, zatim slijedi mali rast od 1,21%, a u 2018. u odnosu na 2016. također pad od 30%.

U materijalne rashode spadaju naknade ostalim osobama, rashodi za usluge, rashodi za materijal i energiju i ostali nespomenuti materijalni rashodi. Najveća zabilježena promjena kod materijalnih rashoda je u 2017. godini u odnosu na prethodnu, dogodio se pad od 24,88% odnosno -52.794,00 kn u apsolutnom iznosu. Najveća promjena se dogodila kod rashoda za materijal i energiju odnosno uredskog materijala kojeg u 2017. godini uopće nije bilo a u 2016. godini je bio u iznosu od 33.855,00 kn.

Ukupni rashodi kao i prihodi prvo bilježe značajan pad, zatim mali rast. U 2016. godini iznosili su 225.217,00 kn, zatim u 2017. godini slijedi pad od 28,43%, a u 2018. godini zabilježen je mali rast od 1,38% u odnosu na prethodnu godinu. Međutim u 2018. su oni i dalje u padu u odnosu na 2016. godinu i to za 27,45%. Najveće promjene su donijeli materijalni rashodi budući da oni imaju najveći udio u ukupnim rashodima.

Također je prisutan višak prihoda u sva tri razdoblja s tim da je najveći u 2016. godini i onda bilježi smanjenje.

5.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja na primjeru odabranih udruga

Vertikalnom analizom daje se uvid u strukturu financijskih izvještaja odnosno utvrđuje se postotni udio svake stavke financijskog izvještaja sa odabranom baznom stavkom, u ovom slučaju bazne stavke su ukupna aktiva/pasiva i ukupni prihodi/rashodi.

U tablici 8. prikazana je vertikalna analiza bilance Udruge veterana IV. gardijske brigade.

Tablica 8. UDRUGA VETERANA IV. GARDIJSKE BRIGADE – vertikalna analiza bilance

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	% udio 2016	% udio 2017	% udio 2018
AKTIVA						
Nefinancijska imovina	8.598,00 kn	6.966,00 kn	0 kn	4,98	5,87	0,00
Financijska imovina	164.213,00 kn	111.663,00 kn	92.407,00 kn	95,02	94,13	100,00
Ukupna aktiva	172.811,00 kn	118.629,00 kn	92.407,00 kn	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Obveze	11.678,00 kn	25.504,00 kn	18.175,00 kn	6,76	21,50	19,67
Vlastiti izvori	161.133,00 kn	93.124,00 kn	74.232,00 kn	93,24	78,50	80,33
Ukupna pasiva	172.811,00 kn	118.628,00 kn	92.407,00 kn	100,00	100,00	100,00

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/Bilanca.aspx?id=25602> (pristupano: 30.07.2019.)

Udio financijske imovine u ukupnoj aktivi je veći u odnosu na nefinancijsku imovinu, što ukazuje na financijsku stabilnost zbog mogućnosti podmirivanja svih tekućih obveza. U 2016. godini udio financijske imovine u ukupnoj aktivi iznosi 95,02%, zatim u 2017. godini 94,13% a u 2018. je 100% budući da nefinancijske imovine u toj godini nije bilo. U financijskoj imovini najzastupljenija je stavka novca na računu kod tuzemnih banaka.

Nefinancijske imovine nema u 2018. godini, dok je udio nefinancijske imovine u ukupnoj aktivi u 2016. godini 4,98%, a u 2017. godini 5,87%. Nefinancijska imovina ove udruge odnosi se samo na proizvedenu dugotrajnu imovinu odnosno postrojenja i opremu koji jedini imaju vrijednost.

Udruga raspolaže sa velikim udjelom vlastitih izvora u sva tri promatrana razdoblja, dok udio obveza ima vrlo mali udio u 2016. godini 6,76% a u ostalim razdobljima oko 20%. Najzastupljenije obveze ove udruge su obveze za materijalne rashode odnosno obveze prema dobavljačima u zemlji.

U tablici 9. prikazana je vertikalna analiza financijskog izvještaja prihoda i rashoda Udruge veterana IV. gardijske brigade.

Tablica 9. UDRUGA VETERANA IV. GARDIJSKE BRIGADE – vertikalna analiza PR-RAS

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	% udio 2016	% udio 2017	% udio 2018
PRIHODI						
Prihodi od članarina i članskih doprinosa	43.700,00 kn	24.812,00 kn	25.592,00 kn	8,94	4,88	4,59
Prihodi od imovine	117,00 kn	31,00 kn	6,00 kn	0,02	0,01	0,00
Prihodi od donacija	445.043,00 kn	483.489,00 kn	532.402,00 kn	91,04	95,11	95,41
UKUPNI PRIHODI	488.860,00 kn	508.332,00 kn	558.000,00 kn	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Rashodi za radnike	69.055,00 kn	78.784,00 kn	60.937,00 kn	14,45	13,67	10,56
Materijalni rashodi	404.175,00 kn	484.541,00 kn	505.130,00 kn	84,58	84,07	87,56
Rashodi amortizacije	1.720,00 kn	9.232,00 kn	6.966,00 kn	0,36	1,60	1,21
Financijski rashodi	2.899,00 kn	3.784,00 kn	3.859,00 kn	0,61	0,66	0,67
UKUPNI RASHODI	477.849,00 kn	576.341,00 kn	576.892,00 kn	100,00	100,00	100,00

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=25602> (pristupano: 30.07.2019.)

Najveći udio u prihodima čine prihodi od donacija i to više od 90% za sva tri promatrana razdoblja, prihodi od imovine imaju neznatan udjel, dok prihodi od članarina i članskih doprinosa imaju udjel tek nešto veći od 5%. Prihodi od donacija se uglavnom odnose na prihode od donacija iz proračuna.

Najveći udio u rashodima imaju materijalni rashodi i to više od 84% za sve tri godine. Kod materijalnih rashoda najzastupljenije su naknade troškova članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično. Rashodi za radnike imaju udio 10-15%, s tim da je u 2018. godini najmanji što znači da je udruga smanjila broj zaposlenih ili plaće. Rashodi amortizacije i financijski rashodi imaju neznatan udjel.

U tablici 10. prikazana je vertikalna analiza bilance Udruge hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split.

**Tablica 10. UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA
SPLIT – vertikalna analiza bilance**

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	% udio 2016	% udio 2017	% udio 2018
AKTIVA						
Nefinancijska imovina	36.124,00 kn	41.354,00 kn	44.534,00 kn	0,69	0,93	1,02
Financijska imovina	5.166.232,00 kn	4.418.777,00 kn	4.318.816,00 kn	99,31	99,07	98,98
Ukupna imovina	5.202.356,00 kn	4.460.131,00 kn	4.363.350,00 kn	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Obveze prema dobavljačima u zemlji	4.533,00 kn	9.391,00 kn	27.060,00 kn	0,09	0,21	0,62
Vlastiti izvori	5.197.823,00 kn	4.450.740,00 kn	4.336.290,00 kn	99,91	99,79	99,38
Ukupne obveze	5.202.356,00 kn	4.460.131,00 kn	4.363.350,00 kn	100,00	100,00	100,00

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=6441> (pristupano:30.07.2019.)

U ukupnoj aktivi značajan udjel ima financijska imovina što je i pokazatelj financijske stabilnosti, i to gotovo 99% u sva tri razdoblja. U 2018. godini kod financijske imovine najzastupljeniji je novac u banci, a u 2016. i 2017. godini najzastupljenija su potraživanja od kupaca.

U ukupnoj pasivi vlastiti izvori su također na 99% udjela promatranim razdobljima, dok obveze prema dobavljačima u zemlji ne utječu bitno na ukupnu pasivu..

U tablici 11. prikazana je vertikalna analiza financijskog izvještaja prihoda i rashoda Udruge hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split.

**Tablica 11. UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA
SPLIT – vertikalna analiza PR-RAS**

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	% udio 2016	% udio 2017	% udio 2018
PRIHODI						
Prihodi od članarina	55.800,00 kn	54.360,00 kn	32.880,00 kn	1,06	14,00	13,52
Prihodi od financijske imovine	4.955.517,00 kn	243,00 kn	303,00 kn	94,49	0,06	0,12
Prihodi od donacija	233.220,00 kn	333.750,00 kn	210.006,00 kn	4,45	85,92	86,36
Ostali prihodi	0,00 kn	70,00 kn	0,00 kn	0,00	0,02	0,00
UKUPNI PRIHODI	5.244.537,00 kn	388.423,00 kn	243.189,00 kn	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Materijalni rashodi	152.884,00 kn	244.901,00 kn	172.142,00 kn	68,13	21,57	48,13
Rashodi amortizacije	1.058,00 kn	8.251,00 kn	11.821,00 kn	0,47	0,73	3,31
Financijski rashodi	1.499,00 kn	306.829,00 kn	1.029,00 kn	0,67	27,02	0,29
Donacije	22.000,00 kn	571.540,00 kn	26.000,00 kn	9,80	50,33	7,27
Ostali rashodi	46.951,00 kn	3.985,00 kn	146.647,00 kn	20,92	0,35	41,00
UKUPNI RASHODI	224.392,00 kn	1.135.506,00 kn	357.639,00 kn	100,00	100,00	100,00

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=6441> (pristupano: 30.07.2019.)

Najveći udio u ukupnim prihodima za 2017. i 2018. godinu od gotovo 86% imaju prihodi od donacija, od čega najviše prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zatim prihodi od članarina oko 14%, dok prihodi od financijske imovine imaju neznatan utjecaj. Međutim, u 2016. godini prihodi od donacija nemaju tako velik udjel, u toj godini najveći udio pripada prihodima od financijske imovine, odnosno prihodima od dividendi, gotovo 95%.

Kod rashoda su vidljive bitne varijacije u odnosu na stavke i razdoblja. Materijalni rashodi u 2016. godini imaju udio od 68,13%, zatim u 2017. godini 21,57%, a u 2018. godini 48,13%.

U sve tri godine najzastupljeniji su rashodi za usluge.

Rashodi amortizacije imaju manje bitan udio od 0-3% po razdobljima.

Financijski rashodi u 2016. i 2018. godini imaju beznačajan udio, a u 2017. godini imaju 27,02%.

Tekuće donacije imaju najveći udjel u 2017. godini i to 50,33%, dok u 2016. imaju 9,80%, a u 2018. udio od 7,27%.

Ostali nespomenuti rashodi u 2016. godini imaju 20,92%, u 2017. godini imaju neznatan udjel od 0,35%, a u 2018. bilježe rast na 41% udjela u ukupnim rashodima.

U tablici 12. prikazana je vertikalna analiza bilance Udruga branitelja veterana vojne policije 72 bojne.

Tablica 12. UDRUGA BRANITELJA VETERANA VOJNE POLICIJE 72 BOJNE – vertikalna analiza bilance

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	% udio 2016	% udio 2017	% udio 2018
AKTIVA						
Financijska imovina	25.505,00 kn	6.064,00 kn	11.852,00 kn	100	100,00	100,00
Ukupna imovina	25.505,00 kn	6.064,00 kn	11.852,00 kn	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Obveze za rashode	1.760,00 kn	1.364,00 kn	2.971,00 kn	6,90	22,49	25,07
Vlastiti izvori	23.744,00 kn	4.700,00 kn	8.881,00 kn	93,10	77,51	74,93
Ukupne obveze	25.504,00 kn	6.064,00 kn	11.852,00 kn	100,00	100,00	100,00

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/Bilanca.aspx?id=39720> (pristupano:30.07.2019.)

Financijska imovina čini jedinu imovinu u aktivni, a najveći udio u ukupnoj imovini ima novac u banci a nešto manje novac u blagajni i depoziti.

Obveze za rashode se sastoje od materijalnih i financijskih rashoda i čine 22,49% (2017.) i 25,07% (2018.) udjela u ukupnim obvezama, od čega financijski rashodi imaju veći udio u 2017. godini a ostale obveze u 2018. godini. Materijalni rashodi im se sastoje od: naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa, rashoda za usluge, rashoda za materijal i energiju i ostalih nespomenutih materijalnih rashoda. Financijski rashodi im se sastoje samo od ostalih financijskih rashoda odnosno od bankarskih usluga i usluga platnog prometa.

Vlastiti izvori su stabilni i čine 93,10% (2016.), 77,51% (2017.) i 74,93% (2018.) udjela u ukupnim obvezama.

U tablici 13. prikazana je vertikalna analiza financijskog izvještaja prihoda i rashoda Udruge branitelja veterana vojne policije 72 bojne.

Tablica 13. UDRUGA BRANITELJA VETERANA VOJNE POLICIJE 72 BOJNE – vertikalna analiza PR-RAS

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	% udio 2016	% udio 2017	% udio 2018
PRIHODI						
Prihodi od članarina	9.000,00 kn	11.535,00 kn	16.210,00 kn	3,78	6,95	9,66
Prihodi po posebnim propisima	75.000,00 kn	55.000,00 kn	64.000,00 kn	31,47	33,16	38,12
Prihodi od imovine	9,00 kn	6,00 kn	1,00 kn	0,00	0,00	0,00
Prihodi od donacija	154.350,00 kn	75.600,00 kn	87.600,00 kn	64,76	45,57	52,18
Ostali prihodi	0,00 kn	23.745,00 kn	74,00 kn	0,00	14,31	0,04
Ukupni prihodi	238.359,00 kn	165.886,00 kn	167.885,00 kn	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Materijalni rashodi	212.214,00 kn	159.420,00 kn	161.840,00 kn	94,23	98,90	99,04
Financijski rashodi	1.503,00 kn	1.766,00 kn	1.564,00 kn	0,67	1,10	0,96
Ostali rashodi	11.500,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	5,11	0,00	0,00
UKUPNI RASHODI	225.217,00 kn	161.186,00 kn	163.404,00 kn	100,00	100,00	100,00

Izvor: izračun autorice prema podacima iz financijskih izvještaja, Ministarstvo financija, Registar neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=39720> (pristupano:30.07.2019.)

Kod prihoda je vidljivo da najveći udio u ukupnim prihodima zauzimaju prihodi od donacija 45,57% (2017.) i 52,18% (2018.) i to uglavnom ostali prihodi od donacija, a ne iz državnog proračuna. U prihode se još ubrajaju prihodi od članarina koji nemaju značajan udio, zatim prihod po posebnim propisima iz proračuna i ostalih izvora koji su od 30-40% po razdobljima.

Materijalni rashodi (više od 94%) sastoje se od naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa, rashoda za usluge, rashoda za materijal i energiju i ostalih nespomenutih materijalnih rashoda koji imaju najveći udio 52,64% (2016.), 63,09% (2017.) i 42,74% (2018.)

Financijski rashodi nemaju značajan udio u ukupnim rashodima, u sva tri razdoblja oko 1% i to se odnosi na bankarske usluge i usluge platnog prometa.

5.4. Analiza putem pokazatelja na primjeru odabranih udruga

Analiza putem pokazatelja pomaže u procjeni financijskog stanja organizacije.

Tablica 14. prikazuje izračun pojedinih financijskih pokazatelja za svaku odabranu udrugu za sva tri razdoblja.

Tablica 14. Izračun putem pokazatelja

	UDRUG A VETERA NA IV. GARDIJ SKE BRIGAD E (2016.)	UDRUG A VETERA NA IV. GARDIJ SKE BRIGAD E (2017.)	UDRUGA VETERAN A IV. GARDIJS KE BRIGADE (2018.)	UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSK OG RATA SPLIT (2016.)	UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSK OG RATA SPLIT (2017.)	UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSK OG RATA SPLIT (2018.)	UDRUGA BRANITEL JA VETERAN A VOJNE POLICIJE 72 BOJNE (2016.)	UDRUGA BRANITEL JA VETERAN A VOJNE POLICIJE 72 BOJNE (2017.)	UDRUGA BRANITEL JA VETERAN A VOJNE POLICIJE 72 BOJNE (2018.)
Koeficijent pouzdanosti izvora	0,91	0,95	0,95	0,04	0,86	0,86	0,65	0,46	0,52
Koeficijent pouzdanosti sredstava iz državnog proračuna	0,26	0,42	0,22	-	-	0,04	0,10	0,12	0,09
Koeficijent tekuće likvidnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odnos rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda	0,14	0,14	0,11	-	-	-	-	-	-
Pokazatelj uštede	0,02	-0,12	-0,03	22,37	-0,66	-0,32	0,06	6,38	0,03
Koeficijent zaduženosti	0,07	0,21	0,20	0,0009	0,002	0,006	0,07	0,22	0,25

Izvor: izračun autorice na temelju podataka iz Registra neprofitnih organizacija, dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/> (pristupano: 19.08.2019.)

Koeficijent pouzdanosti izvora pokazuje koliki je udio pojedinih vrsta prihoda u ukupnim prihodima, a kako su donacije najveći izvor prihoda kod neprofitnih organizacija onda se one uzimaju kao taj prihod i stavljaju u omjer.

Udruga veterana IV. gardijske brigade za sva tri razdoblja i udruga hrvatskih vojnih invalida domovinskog rata Split za 2017. i 2018. godinu ostvaruju skoro sve prihode tim putem, dok kod udruge branitelja veterana vojne policije 72 bojne to nije slučaj. Ona se financira oko 50% iz donacija.

Koeficijent pouzdanosti sredstava iz državnog proračuna pokazuje koliko se organizacija oslanja na sredstva iz državnog proračuna. Vidljivo je da je tu postotak vrlo mali kod sve tri udruge, što znači da se financiraju iz drugih izvora proračuna kao što su jedinice lokalne i regionalne samouprave, od trgovačkih društava i ostalih izvora donacija.

Koeficijent tekuće likvidnosti nije moguće precizno izračunati budući da obveze nisu razdjeljene na kratkoročne i dugoročne.

Odnos rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda pokazuje udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima. Vidljivo je da samo udruga veterana IV. gardijske brigade ima rashode za zaposlenike, kao što su plaće za redovan rad i doprinosi na plaće.

Koeficijent pokazatelja uštede pokazuje da Udruga veterana IV. gardijske brigade u 2017. i 2018. godini ima negativan predznak, Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split također što je rezultat manjka ostvarenih prihoda u tim godinama. Udruga branitelja veterana vojne policije 72 bojne u sve tri godine ima pozitivan koeficijent odnosno višak prihoda.

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se ukupna imovina financira iz obveza. Visoka vrijednosti ovog koeficijenta ukazuje na buduće nelikvidnosti ili smanjenu sposobnost za buduće zaduživanje. Vidljivo je da najbolje koeficijente ima Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split budući da raspolaže znatno većom imovinom nego što ima obveza.

6. ZAKLJUČAK

Neprofitne organizacije po hrvatskim zakonima su udruge građana, zaklade i ustanove koje ne ostvaruju dobit ili profit. Neprofitna organizacija može ostvariti profit, ali osnovna svrha nije da bilo koji dio tog profita ide za osobnu dobit. Financiraju se iz donacija, članarina, subvencija i vlastitih prihoda. Neprofitna organizacija obavezno mora sastavljati financijske izvještaje i istinito i objektivno prikazivati informacije o financijskom položaju i rezultatu poslovanja. Poseban osvrt je na udruge i njihovo djelovanje, te analizu financijskih izvještaja udruga. Analiza financijskih izvještaja radi se na temelju horizontalne, vertikalne i analize pokazatelja.

U ovom radu napravljene su analize za tri braniteljske udruge: Udruga veterana IV. gardijske brigade, Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split i Udruga branitelja veterana vojne policije 72 bojne. Analize su napravljene za tri udruge kroz tri razdoblja (2016., 2017. i 2018. godina).

Analiza je pokazala da sve tri udruge imaju redovne donacije kao izvore financiranja, što je ujedno i njihov najveći izvor financiranja. Krize i problemi u gospodarstvu mogu dovesti u pitanje njihovo financiranje budući da se najvećim dijelom oslanjaju na donacije.

Sve tri udruge uglavnom ovise o tuđim izvorima odnosno donacijama što bi moglo stvarati probleme i poteškoće u slučaju krize u gospodarstvu. Promatrano kroz koeficijent zaduženosti udruga s najstabilnijim poslovanjem je Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Split.

LITERATURA

1. Bolfek, B., Stanić, M., & Tokić, M. (2011). Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja. *Oeconomica Jadertina*, 1(1), 78.
2. Desai, M. A., i Yetman, R. J. (2015) Constraining managers without owners: Governance of the not-for-profit enterprise, *Journal of Government & Nonprofit Accounting*, 4(1), str. 55.
3. Deželjin, J. (1994.): Poglavlje Računovodstveni informacijski sustav iz priručnika skupine autora: Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovodstvenih i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 271,272.
4. Djurkinjak, M. (2014.): Osnove financija za neprofitne organizacije i odgovori na najčešća pitanja, *WEB2TISAK*, Zagreb, str. 10-12.
5. Forbes, D. P. (1998). Measuring the unmeasurable: Empirical studies of nonprofit organization effectiveness from 1977 to 1997. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 27(2), 184.
6. Helmig, B., Ingerfurth, S., & Pinz, A. (2014). Success and failure of nonprofit organizations: Theoretical foundations, empirical evidence, and future research. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 25(6), 1530.
7. Lešić, D. (2015). Neprofitne udruge kao nositelji razvoja socijalnog poduzetništva u Republici Hrvatskoj. *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 5(2), 88,89.
8. Meler M. (2003.): Neprofitni marketing, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str.136.
9. Milić, A., Nikić, J. (2015): Dvojno knjigovodstvo neprofitnih organizacija, *Riznica*, RIF, Zagreb, br. 9., str. 13.
10. Narodne novine (2014.): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 74/2014
11. Narodne novine (2015.): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, narodne novine d.d., Zagreb, broj 31/15

12. Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovostvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 121/14
13. Rogošić, A., Perica I. (2017): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje "Računovodstvo, revizija i porezi u praksi", Brela, listopad 2017., str. 128-130.
14. Rogošić, A., i Svirčić, M. (2015). Accounting Information for Planning and Control in Charitable Organizations. Conference Proceedings of the International Scientific Conference (p. 1). Sveuciliste Jurja Dobrile u Puli, Odjel za Ekonomiju i Turizam" Dr. Mijo Mirkovic", str.12.
15. Salamon, L. M., & Anheier, H. K. (1992). In search of the non-profit sector. I: The question of definitions. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 3(2), 131.
16. Središnji državni portal (2019.): računovodstvo udruga, (Internet), dostupno na: <https://gov.hr/moja-uprava/aktivno-gradjanstvo-i-slobodno-vrijeme/udruga/racunovodstvo-udruga/1566>
17. Trbović, N.(2018.): Poslovanje udruga: priručnik za udruge, Centar za civilne inicijative, Zagreb, Stega tisak, str. 11,12.
18. Vašiček, V. i sur. (2008.) Računovodstvo neprofitnih organizacija: osnove novog sustava, primjena računskog plana, porezi i propisi. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika., str. 24, 25.
19. Young, W. D. i Anthony, N. R. (1988.): Management control in nonprofit organizations , 4th edition, Homewood, III, Irwin, str. 54.
20. Žager, L.r (1992.): Pokazatelji financijske analize poslovanja poduzeća, časopis Računovodstvo i financije, br. 2/92., Zagreb, str. 69.
21. IV. Gardijska brigada, O nama, (Internet), dostupno na: <https://www.4brigada-zng.hr/o-nama>

SAŽETAK

Neprofitne organizacije ne osnivaju se sa svrhom stjecanja dobiti. Neprofitne organizacije najviše svojih prihoda ostvaruju putem donacija iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave, te donacija i članarina. Ključni aspekti neprofitnih organizacija su odgovornost, pouzdanost, iskrenost i otvorenost prema svakoj osobi koja je uložila vrijeme, novac i vjeru u organizaciju. Kako bi neprofitne organizacije pokazale da su odgovorne, pouzdane i transparentne u svom poslovanju nužno je da imaju fer prezentirane financijske izvještaje koji su osnova za provedbu kvalitetne analize. Analizom financijskih izvještaja neprofitnih organizacija omogućava se cjelokupna procjena poslovanja, načina financiranja i trošenja sredstava. Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija uključuje analizu koja je specifična za njihovo poslovanje, a ne stavljanja naglaska na profitabilnost kao kod profitnih organizacija.

Ključne riječi: neprofitna organizacija, financijska analiza, financijski izvještaji

SUMMARY

Non-profit organization is not established for the purpose of gaining profit. Non-profit organizations make the most of their incomes through donations from the state budget, local and regional self-government units, and donations and membership fees. The key aspects of nonprofits are accountability, trustworthiness, honesty, and openness to every person who has invested time, money, and faith into the organization. If non-profit organizations want to demonstrate that they are responsible, reliable and transparent in their operations, it is essential that they have fair financial statements that are the basis for conducting quality analysis. Analyzing the financial statements of nonprofits allows for an overall assessment of the business, how it is financed, and the use of funds. Analysis of the financial statements of nonprofit organizations involves analysis that is specific to their business, not emphasizing profitability as with for-profit organizations.

Keywords: non-profit organization, financial analysis, financial statements